

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Synopsis Magnalium Divi Iosephi

Ignatius <a Sancto Francisco>

Leodii, 1684

Cap. 8. Gloria S. Iosephi ex ipsius in hâc Sacrâ Continentiâ sequacibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38500

eius in conjugio illasam, ubi aliàs confumi solet: quemadmodum ergo nec Rubus igni contiguus ignem in se recipit, nec ignis virentia Rubi sibi proximè contigui folia aduffit, vel deficcavit; ita Beata Virgo Deipara licet viro conjuncta, nec flammam libidinis ipsa concepit, nec D. Iosephus licet Virgini conjunctus vel minimùm pudoris ejus florem afflavit, quod non minus miraculum est, quam Rubum in medio ignis ambientis mansisse incombustum.

XXV. Accedit ad hanc explicationem Ecclesia, quid enim in illà Antiphonà ejus in die Circumcisionis supra num. 22. allatà vult illud participium *conservatam agnovimus tuam virginitatem*, nisi quod ejus virginitas, cā in occasione, in quā aliàs naufragium facit, evaserit? virginitas autem etsi foeta, si de Deo sit & in umbra Spiritus sancti, non solet immò non potest naufragium facere, facit autem in conjugio & consortio viri etiam sine prole.

CAPUT VIII.

Gloria Sancti Iosephi ex ipsius in hac sacrâ Conjugali continentia sequacibus.

I. UOD in Picturis usu venire videmus, quod scilicet eximia quædam (quas artis specimen vocant) quæ pluries ante delineatæ fuerunt, ut hâc ratione excellentiores evaderent, politâ tandem periti Pictoris manu perfectæ & publico conspectui expositæ, aliarum postea fiant ipsæ exemplaria copiarum, artificium quod in prioribus elucet certatim imitari conantibus eis, qui illud agnoscunt & mirantur: id ipsum omninò in hoc sacro & virgineo D. Iosephi cum Deiparâ Mariâ Conjugio animadvertere licet: Nam & illud plures præcesserunt typi, umbræ, figuræ, delineationes, quemadmodum capite præcedenti demonstravimus: & illud ipsum postea plurimi ejus pulchritudine & excellentiâ capti, tanquam perfectissimi exemplar conjugii admi-

rantes, imitari conati sunt.

Quâ in re ut D. Iosephus factò suo prevenit Apostoli doctrinâ primæ Corinth. cap. 7. dicentis: *Reliquum est ut & qui habent uxores tanquam non habentes sint*, ita hæc ex illo, quantum quidem arbitror, manavit: saltem quis dicat quantum hæc ex illo firmitatis accipiat & roboris?

Quid enim est illud, *Reliquum est ut & qui habent uxores tanquam non habentes sint*? nisi ut habentes uxores, ita cum uxoribus suis vivant ac si omninò illas non haberent? Quid verò illud est nisi conjugati ab ipso usu matrimonii abstineant? ita communiter locum illum interpretantur SS. Patres & Doctores, faveatque multum illa cōjunctio *Et ibi reliquum est ut & qui habent uxores, &c.* quæ additionem significat sequentium ad antecedentia & facit hunc sensum. Post continentiam quam viduis consului, post virginitatem quam non nuptis suasi: Reliquum est, id est nihil restat dicendum de castitate seu continentia, nisi ut & ipsi conjuges (quibus prius matrimonii usum indulsi, non præcepti) etiam castitatem integram & ipsi colant, ut habentes uxores, sint tanquam si non haberent.

Ex quo Sancti Patres & Doctores Orthodoxi, non licitam solummodò confirmant sanctam conjugatorum ex mutuo consensu continentiam, sed etiam commendant, sub regulis tamen prudentiæ & discretionis, si accedat Dei fortis instinctus. Ita inter alios D. Augustinus lib. 1. de term. Domini in Monte c. 25. *Beatiora sanè, inquit, conjugia judicanda sunt quæ sive filii procreatis, sive etiam ipsa terrenâ prole cōsumpta, continentiam inter se pari consensu servare potuerint, quia neque contra illud præceptum fit, quo Dominus dimitti conjugem vetat: non enim dimittit, qui cum illa non carnaliter, sed spiritualiter vivit; & illud servatur quod per Apostolum dicitur, Reliquum est ut & qui habent uxores, tanquam non habentes sint.* Vide eundem D. Augustinum epist. 45. quæ est ad Armentarium & Paulinam epist. 199. ad Ediciam, lib. 1. contra Julian. cap. 21. & alibi passim. Tertullianum lib. 1. ad uxorem cap. 6. D. Basilium Magnum in

in quæstion. fusè explicatis quæst. 12. D. Hieronymum lib. 1. contra Iovinian. & in Apolog. pro lib. adversus Julian. sub finem, & epist. 14. quæ est ad Celantiam, D. Gregorium Magnum lib. 9. Epistol. epist. 39. D. Damascenum lib. 4. de Fid. Orthod. cap. 25. Theodoretum in istum Pauli locum: quæ omnia & alia non pauca, quæ hic congerere possemus, quamvis conjugalem hanc continentiam, sive conjugatorum à matrimonio ulu ex mutuo consensu constantem abstinentiam, quam spurci damnant Heretodoxi, quam quidam nimis carnales rident Catholici, quam mirantur devoti, quam sectantur casti, quam omninò amplectuntur Sancti quàm plurimi, eximè commendent, quid illa tamen si conferantur cum exemplo D. Josephi cum Deiparâ Mariâ Conjuge suâ? Quare idem D. Augustinus lib. 2. de Consensu Evangelist. cap. 1. Virgineum hoc Sancti Josephi cum eadem Deiparâ Conjugium in exemplum producens, sic ait: *Hoc exemplo magnifice insinuat fidelibus Conjugatis, etiam servatâ pari consensu continentia posse permanere conjugium, non permixto corporis sexu, sed custodito mentis affectu.*

V. Itaque Apostolus loco citat. & D. Josephus ac Deipara suo exemplo non tantum non nupras ad virgineam hortantur continentiam, sed etiam perfectionem virginitatis, Christianæ Religionis primarium decus, ad usque conjugatorum satagunt introducere thalamum, ut & ibi stupente mundo, stridente diabolo trophea erigar inusitata virtutis ad laudem D. Josephi & Virginis, qui in eâ primi fuerunt, & Dei nostri gloriam.

VI. Verum non eam tantum conjugum continentiam exemplo suo Divus commendat Josephus, sed & ab illâ ipse vehementer commendatur, laudemque percipit & gloriam non ultimam. Quorsum enim illud Matthæi cap. 1. vers. 25. de illo. *Et non cognoscebat eam donec peperit filium suum primogenitum:* hoc est ut alias ostendimus, neque ante, atque adeò neque post partum, per cõsequens nunquam: Certè non eò tantum hoc tam specialiter observatū esse arbitrandū est, ut non de alio quam

de Spiritu Sancto purissima Christi Conceptio facta significetur, verum etiam ut ista ejus cum Conjuge suâ continentia, & in exemplum futuris proponatur conjugibus, & in argumentum summa Sanctitatis, à quâ ipse commendetur nobis.

VII. Et porro commendatur ex eo & elevatur non modicum: Cum enim ex recepto Philosophorum placito, Primum in uno quoque genere sit Regula & mensura cæterorum: idque ita verum sit etiam ex Scripturâ, ut primi in aliquo, sequentium in eo Patres vocari soleant: Sic enim v. c. Genes. cap. 4. vers. 24. & 25. Jabel dicitur Pater habitantium in tentoriis, & frater ejus Jubal Pater canentium citharâ, eo quod in illis primi fuerunt. Cum D. Josephus cum Mariâ in hoc genere primi fuerint, nonne quotquot Sanctiores Conjuges post illos, non castè tantum in Conjugio juxta Sacrosanctas inviolabilis thori leges vixerunt, sed etiam ipsam in eo continentiam & castitatem servantes, propius eos imitati sunt, seu etiamnum imitantur, tot ad hujus gloriæ suæ & coronæ (quæ illorum propria est) cumulum, ornamenta accedunt?

VIII. Nec illos admodum paucos fuisse, etsi hoc corruptissimo sæculo ratiores sint, constat, Primò ex gravissimo Tertulliano, qui abhinc circum mille quingentis annis in visis esse desit, lib. priorè ad uxorem cap. 6. hæc scribit. *Quot sunt qui statim à lavacro carnem suam obsignant? Quot item qui consensu pari inter se matrimonii debitum tollunt? voluntariis spadonibus pro cupiditate celestis, salvo matrimonio, abstinentiâ toleratur, quanto magis adempto? scilicet matrimonio. Ibi enim exhortatur uxorem ut post mortem suam in continentia vivat.*

IX. Secundò ex D. Augustino annis à Tertulliano amplius ducentis tomo 10. serm. 63. de diversis cap. 13. in init. *Et multos, inquit, novimus fratres nostros fructificantes in gratia in nomine Christi, ex consensu ab invicem continere concupiscentiam carnis, non autem continere ab invicem charitatem conjugalem. Quando illa reprimitur, tanto ista fortius confirmatur. Nonne sunt conjuges qui sic vivunt.*

non querentes ab invicem fructum carnis? non exigentes ab invicem debitum carnalis concupiscentia?

X.

Tertio ex D. Gregorio Magno annis plus centum post Augustinum lib. 9. Epistol. epist. 39. *Per se veritas dicit, quod Deus conjunxit homo non separet: quae etiam ait non licet dimittere uxorem excepta causa fornicationis. Quis ergo huic caelesti Legislatori contradicat? Scimus quia scriptum est, erunt duo in carne una: si ergo vir & uxor una caro sunt, & religionis causa vir dimittit uxorem, vel mulier virum in hoc mundo remanentem, vel etiam ad illicita vota migrantem, quae est ista migratio vel conversio, in qua una eadem caro, & ex parte transit ad continentiam, & ex parte remanet in pollutione? Tum deinde subdit. Si vero utriusque conveniat continentem vitam ducere, hoc quis audeat accusare: quando certum est quod Omnipotens Deus, qui minora concessit, majora non prohibuit? Et quidem multos Sanctorum novimus cum suis conjugibus & prius continentem vitam duxisse, & postmodum ad sanctae Ecclesiae regimina migrasse.*

X I.

Quarto his quoque accenseo illos de quibus D. Cyprianus Martyr, vel alius quicumque, sed perantiquus Author, lib. de singulari Cleric. ubi sic ille. *Ahuc habeo quid mirari, cum videam de Christianis plerosque maritos pariter & uxores continentiam destinantes, domicilia singularia eligere, ut consensu communium votorum sine irritatione praesentia, & concordante secessu valeant obtinere. Quorum virtutem ita ibidem paulo post prosequitur & extollit. Grande miraculum, ut virginum charitas conjuges faciat virgines estimari. Ecce vera dilectio, quae in conjugaliitate dividit, ut in castitate conjungat: Ecce sancta dilectio, quae conjugatibus ad communem laudem inducit absentiam. Hi pro certo sese inseparabiliter diligunt, qui, ut triumphos sibi inferant, a seipsis discedunt, quibus nec crimen, nec natura, nec Dominus, nec Apostolus, potestatem unius interdixit aut tulit, sed pro tuendis paribus votis semota unanimitate absentari charitas permisit.*

X II.

Sed quamvis ex his, & aliis similibus Patrum testimoniis, evidenter constet plures & sine numero fuisse hujus

vix viros ac mulieres in Ecclesia, quorum nomina, licet terris ignota, libro vitae in Coelis adscripta sunt; injuriam tamen & huic sacrae multitudini, & D. Josepho, ejusque Conjugi illorum primiceriis & antesignanis, facturum me crederem, si materiam hanc pertractans non illorum illustriores aliquot ex omni statu & ordine; etiam quod mirere, Principum, Regum, Imperatorum adnecterem, cum hinc melius appareat, quantum fuerit D. Josephi & Deiparae Mariae exemplum, quod etiam in re tam difficili & in tales personas vim suam exerere poterit: Illinc vero tantorum Praecursorum exemplo alii accendi possint, ut eorum gloriosa vestigia sequentes, eorum etiam gaudium augeant & numerum, ac Mariae & D. Josephi omnium Coriphaeorum gloriam.

Illud tamen Lectorem monitum velim, male inter hos a nonnullis annumerari plures, qui ante consummatum matrimonium mundo aeternum valedicentes, Religionem ingressi sunt, quorum numerus vix iniri potest: nam sicut matrimonium post carnalem copulam solvitur per mortem carnalem, ita ante carnalem copulam, quando vinculum adhuc est merè spirituale, matrimonium dissolvitur per mortem spirituale, qualis est professio Religiosa, qua quis mundo moritur ut soli Deo vivat: ita D. Thomas in supplement. quaest. 6. art. 2.

Nec obstat quod Matthaei cap. 19. dicitur: *Quod Deus conjunxit homo non separet.* Nam ut bene advertit subtilis Scotus in 4. distinct. 31. tunc non homo solvit, sed Deus, qui istud concessit fidelium matrimonio non consummato, vel potius sibi ipsi istam preferentiam reservavit, sicut habemus ex Apostolica traditione, secundum quam Sanctam Teclam virginem & Martyrem, a Sancto Paulo Apostolo ante matrimonii consummationem a nuptiis retractam fuisse legimus apud D. Epiphanium haeref. 78. & D. Ambrosium lib. 2. de Virginit. Idemque constat de Gregoria Virgine apud D. Gregorium Magnum Dialog. 3. cap. 14. quae nuptiis constitutis, ad Ecclesiam confugit, & sanctimonialis fieri petiit &

& impetravit: de Sancto quoque Leobardo apud Divum Gregorium Turonensem, qui matrimonium cum honestâ puellâ in initum dimisit; in vitis que parentibus Monachus effectus est, & infirmitati alii. Quare juxta doctrinam Divi Thomæ loco citato ad secundum, ante carnalem copulam non est omnino & absolute translatus corpus unius in potestatem alterius, sed tantum sub conditione, nisi alter interea ad meliorem frugem conversus se Deo tradere maluerit: completur ergo tantum dicta translatio per carnalem copulam, quia tunc intrat uterque in corporalem possessionem sibi traditæ potestatis. Idcirco Concil. Tridentinum Sess. 24. quæ est de matrim. can. 6. ait: *Si quis dixerit matrimonium ratum & non consummatum, per solemnem Religionis professionem alterius conjugum non dirimi anathema sit.* Quare cum horum conjugatorum matrimonium dissolutum sit, & quoad thorum, & quoad vinculum, per ingressum in Religionem secuta professione, constat consequenter hoc prioribus minimè esse accensendos.

SECTIO PRIMA.

Principes, Reges, Imperatores, qui in Conjugio cum uxoribus continentiam servaverunt.

XV. QUAM mira res sit vir cum muliere, maritus cum uxore familiariter convivens, & tamen mundè & castè, cum eo igne qui in membris nostris, qui in carne nostrâ ardet, cum naturali illâ inclinatione, quæ in homine est, seipsum in filiis reproducendi & conservandi, satis per se patet, & colligitur ex illo Proverb. cap. 6. versu 27. *Nunquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant? aut ambulare super prunas, ut non comburantur planta ejus, sic qui ingreditur ad mulierem, non erit mundus.* Syrus vertit, *Sic qui ingreditur ad mulierem, & illi propè sit.* Ex quâ versione manifestè patet, verbum illud sic qui

ingreditur, non de congressu intelligi, sed de conversatione familiari.

Quam apta hæc Sapientissimi comparatio Salomonis mulieris cum igne? Enim verò nomen Hæbreum significans mulierem, quod est *isecha*, est à radice *esch* quod significat ignem: quia reverà mulier est ignis carnis, vel caro ignea, ut proinde non minus difficile videatur aliquem mulieri prope fieri, præcipue si id diu duret, & non uri, quàm igni vestem admovei, & eam ab illo saltem non ustulari.

Quod si res ita habet, ut verè ita habet cum alienâ muliere, quale miraculum erit eundem hominum cum propriâ uxore, quàm impensius amat, in eadem domo diu noctuque manere, convivere, convivari, eam continuo, præ oculis habere, cum eâ colloqui, tractare, agere, &c. & non pollui? sed quid in Principibus, in quibus ignem illum, qui in omnibus ardet, augent otium, deliciæ, diverticula, omnium sensuum blandimenta, & irritamenta, & desiderium posteritatis omnibus tam naturale, quod in immensum accendunt divitiæ, potentia, gloria, fama, & Parasytorum, quibus Aula Principum scatent, adulamenta? quæ quidem gratiæ prodigia, ex Divi Josephi & Sanctissimæ Conjugis ejus, Regni Davidici Hæredum legitimorum exemplo à victrice tamen Christi gratiâ videmus.

Primò, in Imperatoribus, Marciano & Pulcheriâ Augustâ. Theodosii Imperatoris Sorore, & Hærede, de quibus ita ex Cedreno & alijs Cardinalis Baronius tomo 6. Annalium ad annum Christi 450. Defuncto Theodosio Imperatore improle voluntate Sanctæ Pulcheriæ, ex Senatus consulto delatum est Imperium Marciano. Quod enim nullum exemplum præcesserat, ut Augusta sola habenas moderaretur Imperii, & ipsa Deo Virginitatem vovisset, jamque ætate grandior esset, ut potè quæ ageret annos quinquaginta & unum, nata sub Consulatu Theodori & Eutropii, salubre illud consilium iniit, ut Conjugii titulo virum evcheret in Imperium ætate maturum, consilio gravem, continentia probatum, atque militari virtute ubique spectatum: haud immemor exemplum

„ exemplum facti hujus dignissimi in di-
 „ vinis Scripturis haberi litteris commen-
 „ datum, cum Sanctissima Virgo Deipa-
 „ ra ita fuit matrimonii legibus juncta
 „ conjugi, ut nunquam destiterit esse
 „ Virgo. Hoc igitur tam nobile exem-
 „ plum facere edocuit, quod necessitas
 „ exegit temporis, & virtus hominis per-
 „ suaſit. Hæc Baronius citatus.

XIX. In Sancto Henrico, è Duce Bavariz
 itidem Imperatore cum Sancta Cune-
 gunde Augustâ, de quo hæc Aubertus
 „ Miræus in Chronico Belgico ad an-
 „ num 1002. vixit annos 52. & anno 1024.
 „ vivere desiit, conditus Bambergæ, ab
 „ Eugenio III. in Cathalogo Sanctorum
 „ anno 1152. collocatus: vitam ejus scrip-
 „ sit Aldeboldus Episcopus Ultraje-
 „ gensis. Uxor ipsi fuit Sancta Cune-
 „ burgensis filia, quæ in Consortem
 „ Regni ut Conjux à Sancto Henrico ad-
 „ scita, mox de tuendâ Virginitate, usu-
 „ que thori abstinendo ad exemplum
 „ Virginis Matris cum Iosepho, & Pul-
 „ cheriæ Augustæ cum Marciano in om-
 „ nem vitam convenit, &c. Addit Alber-
 „ tus Crantzius lib. 4. cap. 5. *Metropoleos*,
 quod Cune Gundis, ut integritatem
 suam apud Maritum diaboli invidiâ in
 suspitionem adductam, inviolatam pro-
 barêt, divinâ voce & instinctu exteriùs
 & interiùs animata, conditione oblatâ,
 & à Marito acceptatâ, super clathrum,
 seu longurium ferrum candens ad quin-
 decim passus nudis pedibus illæsa in-
 cesserit: quo miraculo commotus San-
 ctus Imperator, & reatus penitentiam
 egit, & non aliter deinceps Cune Gun-
 dem aspexit, quàm ut columbam castif-
 simam, à Deo unguibus dæmonum
 creptam. Qui in extremis positus, ut
 refert Leo Ostiensis lib. 2. cap. 47.
 Episcopis & Abbatibus præsentibus
 illam reddens propinquis dixit: *Acci-
 pite Cune Gundem, virginem eam mihi tra-
 didistis, & virginem reddo.*

XX. His meritò accenseo Conradum
 Romanorum Regem inauguratum
 Henrici IV. Imperatoris turbulētissimi
 pientissimum filium, Imperio dignissi-
 mum, eoquē infallibiliter cohonestan-
 dum, nisi mors invida eum à terreno
 Imperio ad cæleste & æternum immat-
 urè transtulisset. Hic vivente Patre,

cui propter mores pessimos, factus est
 infestus (fuit enim Pater inter cætera
 Schismaticus, & Schismatis Author)
 ab eo recedens, & per qualdam Italiae
 partes ingrediens, nomen Regis & dig-
 nitatem fere novem annis obtinuit,
 per omnia Catholicus, & Apostolica
 Sedi subjectissimus, plus Religioni
 quàm falcibus aut armis deditus, forti-
 tudine tamen satis & super instructus,
 lectioni plusquam lusibus vacans, mis-
 ris & præcipuè militibus inopiâ pressis
 largus, omnibus affabilis, & neminem
 contemnens, indeque non immeritò
 Deo & hominibus charus: qui licet Pa-
 trem haberet infestum, nihilominus
 tamen eum ita honorabat, ut murmur,
 quod per totum Imperium mores cau-
 saverant Paris, atque causam suæ
 iustæ ab eo defectionis dederant, auzi-
 bus propriis nunquam passus sit inferri,
 semper illum Dominum & Imperato-
 rem suum nominans, universos etiam
 à Curiâ Patris adventantes, appellatio-
 ne Conservorum licet infimos, sociali
 benevolentâ tractabat: sed inter istas,
 & alias ejus virtutes, morumque com-
 positionem, castitate præcipuè enituit:
 nam Coelibatum perpetuò servasset,
 sed coactus à suis, quibus ob infesta-
 tionem paternam contradicere non po-
 terat, uxorem duxit filiam Rogerii Du-
 cis Siciliae. Ita Nauclerus in Chronico
 tomo 2. à nato Christo Generat. 17.
 Et hæc fuit Mathildis nobilissima, item
 religiosissima Heroïna, cum quâ Virgi-
 nitatem illibatam perpetuò servavit,
 teste Cornel. à Lapide in 1. ad Corinthi.
 cap. 7. vers. 6.

Secundò in Regibus Boleslao Polo-
 niæ Rege cui cognomen *Pudicus*, quem
 titulum non sine causâ obtinuit: Serva-
 vit enim raro exemplo illibatam Vir-
 ginitatis florem etiam in matrimonio
 cum aliâ Cune gunde, Belæ IV. Hun-
 garorum Regis filiâ, moribus specta-
 tissimâ. De quo propterea Clemens Ja-
 nitiuss Polonus ira pangebatur.

*Conjuge consensit cum Virgine Virgo
 Maritus.*

In Sanctâ Osthâ Reginâ, de quâ
 Cardinalis Baronius ad annum Christi
 603. ait, quod fuerit Filia Frituvaldi
 Regis in Araglia & Wilteburgæ Filiz
 Pendæ Regis Merciorum, educata à
 Sanctâ

Sanctâ Maduvenâ Abbatisâ in Monasterio: inde contra votum tradita nuptui Regi Orientalium Saxonum: à quo intacta servata, tandem licentiam accepit Monasterium ingrediendi. Vide Surium die 7. Octobris.

- XXIII. In sanctâ Eldridâ, sive Ediltrude, de quâ ita Venerab. Beda lib. 4. Histor. cap. 19. *Accepit autem Rex Ecgfridus conjugem nomine Eldridam filiam Annæ Regis Orientalium Anglorum (cujus sepius mentionem fecimus) viri bene Religiosi, ac per omnia mente & opere egregii: quam & alter ante illum vir habuerat uxorem, Princeps videlicet Orientalium Cirviorum vocabulo Tombert: Sed illo post modicum temporis ex quo eam accepit defuncto, data est Regi prefato cujus consortio cum uteretur duodecim annis perpetuâ tamen mansit virginittatis integritate gloriosa, sicut mihi metipso sciscitanti (cum hoc an ita esset quibusdam venisset in dubium) beata memoria Wilfridus Episcopus referebat, dicens se testem virginittatis ejus esse certissimum, adeo ut Ecgfridus promiserit se ei terras ac pecunias multas esse datum, si Regina possit persuadere ejus uti connubio, quia sciebat illam nullum virorum plus illo diligere: nec diffidendum est nostrâ a te fieri potuisse, quod exo precedente aliquoties factum fideles historie narrant, donante uno eodemq; Domino, qui se nobiscum usque in finem sæculi manere polliceretur, nam etiam signum divini miraculi, quo ejusdem femine sepulta caro corrupti non potuit, indicio est, quod à virili contactu incorrupta perduraverit, &c. Ita Beda citatus.*

- XXIV. In Sancto Eduardo Angliæ Rege cum Edithâ Sanctâ uxore, cum quâ ad senectutem usque virgo permanens, multis claruit miraculis: cujus propterea corpus post annos centum ab ipsius morte, adeo integrum inventum est, & incorruptum, ut ne barba quidem illi proluxa fuerat cana, decidisset.
- XXV. In Alphonso II. Castellæ & Arragoniæ Rege vulgò *Casto*, qui hanc Apostoli sententiam 1. Corinth. c. 7. *Bonum est homini mulierem non tangere* ad se pertinere putavit: Quare ipsâ primâ nuptiarum suarum nocte, cum uxori suæ accubaret, tot & tantis de puritate & virginittate peroravit, ut

conjugem suam sui propositi habuerit consortem, ab indeque miraculis claruerit. Volaterran. lib. 2. & alii. Hic Hispanias à Mauris liberavit, quibus Hispani infame tributum centum virginum partim nobilium, partim plebeiarum quot annis pendebant, quod propter eminentiam virginittatis videtur à Deo meruisse & accepisse, & simul Virginum Salvator dici.

In Sancto Emerico Sancti Stephani **XXVI.** Hungarorum Regis filio, qui & ipse habuit quidem uxorem, ut Patri mortem gereret, sed eam nunquam attigit; cum eâ quasi cum sorore vivens servatâ, o verè Evangelicū Eunuchum! pudicitia integritate: ob quam meritis quantum apud Deum prævaleat, testatur illud inter alia ejus miracula insigne, quod in Conrado Germanico, regnante jam Ladislao, contigit: hic Conradus fuit perditissime vitæ Princeps à quâ tamen Deo misere resipuit. Hic ergo suorum enormitate scelerum commotus, Romam cogitatus, ubi ad summi pedes Pontificis provolutus, & totus in lachrymas effusus, exomologesim facit, ad omnem paratus expiationem: Confitentem audit & miratur Pontifex, atque scelerum ejus immanitate attonitus, primò jubet ut peccata sua in charta delcribat: tum deinde lorica ferreâ carnem nudam supervestiat, quam ita ferreis clavis ad ejus corpus compingi jubet, ut illâ nullatenus ipse se extuere possit, atque in eo statu peregrinati, & loca in quibus præcipuorum venerabatur Reliquiæ Sanctorum invisere præcipit tandem, donec ejus compunctione & pœnitentiâ placatus Deus, in signum obtentæ veniæ, & scriptura deleta appareat, & lorica sine hominis manu dissolveretur. Jussis paret Conradus intimo suorum horrore correptus scelerum, loca sancta Jerosolymis adit, ibique slet, vigilat, orat, misericordiam deprecatur: inde per Pannoniam transiens ad Sepulchrum Sancti Stephani Regis, qui primus gentem illam ad fidem Christi convertit, prosternitur, cum proposito non inde recedendi nisi signo misericordiæ accepto: dumque hæc agit, atque in oratione diem integrum à summo mane usque ad ipsam

E c noctem

noctem perseverat, fatigatus tandem ibidem obdormit, & ecce sopito sistit se exoratus Stephanus, qui eum bono animo esse jubet, filium suum Emericum ibi prope in eadem Basilicâ jacere, per quem ob singularia ejus merita, raram maximè virginitatem illam, id quod tantis tamque ardentibus votis expetebat, certò obtinebit, illum fide plenus adeat: Dictum, factum: ad sancti corpus Emerici advolvitur lorica Contadus, orat, lachrymatur, veniam expetitam impetrat, scriptura dispungitur, clavi dissiliunt, lorica dissolvitur, & gaudium spirituali perfusus Reus justificatus, gratias Deo agit & Sancto Emerico hospitori suo. Pro his vide Ribadineiram in vitâ Sancti Emerici 5. Novembris & ab eo citatos. Quæ si potuit Sanctus Emericus maximè ob virginitatem illam, vide quid non poterit Divus Josephus, qui eam primus super omnes eminuit.

XXVII. Hunc porrò præcedentibus accensio Regibus, tum quod esset filius unicus Sancti Regis Stephani, atque adeò eo ipso Paterni Regni heres necessarius ac præsumptivus; tum quod licet Martinus Polonus ejusdem Emerici obitum ponat anno Domini 1032. Chromerus tamen illum assignat anno 1036. vide Cardinalem Baronium in annotar. ad Martyrologiû pridie nonas Novemb. in Emerico: atque adeò obitus ejus contigit duobus annis & amplius post obitum Patris qui fuit 18. Kalend. Septemb. anno 1034. juxta eundem Baronium ibidè ad 20. Augusti & alios ab eo ibidem citatos proindeque duobus illis annis, quibus Patrem supervixit, regnavit.

XXVIII. Tertio, in Principibus & Dynastis: Olympiade juniore filiâ Anisi II. Comitissæ & Olympiadis, ac neptis Ablavii Præfecti. Nam ex Ammonio lib. 20. apud Baronium tom. 4. Annal. ad annum Christi 388, Ablavio fuit filia hæc Olympias senior, quæ desponsata fuit Constanti Augusto, eo autem occiso nupti tradita est Arsaci Armeniæ Regi, quo iterum ipso exordio Imperii Valentis à Persarum Rege dolosè necato, iterum nupta fuit Aniso II. ex quo genuit hanc, de quâ hîc nobis est sermo Olympiadem juniorem, quæ titulo sanctitatis in pu-

blicis tabulis, & Ecclesiasticis dyptichis ram apud Latinos quàm Græcos notata reperitur: apud illos quidem 16. Kalend. Januarii: apud Græcos autem VIII. Kalend. Augusti: de quâ hi ita in suo Menologio. *Vixit hæc sub Imperatore Theodosio, Arcadio & Honorio filiis, Anisi II. Comitissæ filia neptis Ablavii Præfecti, desponsata Nebridio, cum quo paulum temporis vixit antequam cum eo copulâ jungeretur, sicq; virgo simul & virginitas permansit.* Palladius ait viginti menses cum viro suo vixisse. Vide pro his Pallad. in hist. Lausiaca c. 43. & Dialogo de vitâ sancti Chrysofostomi, & Baronium citatum.

In Sancto Arnolde sive Arnulpho cum Stambergha Clodovei Francorum Regis Christianissimi nepte apud Patrem Joânem Cordier è Societate Jesu, libro cui titulus est Gallicè, *La famille Sainte*, part. 1. c. 2. §. 2. pag. mihi 43. In Sanctâ Pharaïde filiâ Theodorici Lotharingæ Ducis & Sactæ Amelbergæ Sororis Pipini Principis, quæ à Beatâ Gertrude cognatâ suâ de sacro Fonte suscepta, ac in litteris & moribus instructa pietatem à teneris annis egregiè coluit, cumq; impedire non posset quin à Parètib; nupti traderetur, per omne tamen conjugii tempus illibatam custodivit virginitatè. Ita Molanus in Natalibus Sanctorum Belgii ad 4. Januarii.

In Mathilde illâ famosissimâ, quæ varia Tusciæ & Liguriæ Oppida Romanæ legavit Ecclesiæ: quæ primò nupsit Godefrido cognomine Giboso, Lotharingiæ inferioris & Bullionii Duci, ac eo mortuo suâ Urbani Papæ Welphoni Welphonis Bajaoriæ Ducis Filio. Vide Baron. ad annum Christi 1089. ubi asserit hanc continentiam servasse cum secundo Marito; Aubertus verò Miræus cum utroque in Chronico Belgii, ubi de Ducibus Beneficiariis Lotharingiæ.

In Petro Urceolo magno Reipublicæ Venetæ Duce apud Volaterranum lib. 4. qui cum uxore ex consensu continenter vivens miraculis claruit.

In Sanctâ Catharinâ Succicâ sanctæ Brigittæ & Ulphonis Nericiæ Principis Filiâ, quæ volente Patre nupsit Eghardo, sed ita nupsit ut ipsum quoque sponsum Eghardum ad nuncupandum castitatis

Castitatis votum adduxerit. Surius ad 24. Martii & alii.
 XXXIV. Tandem in Beatâ Franciscâ d'Amboise cum Petro II. Armoricorum Duce qui vulgò *Boni Duces* nuncupati, & anno 1450. Duces coronati sunt. Quorum hic moriens Franciscam virginittatis integritatem servasse testatus est: quæ post Ducis Viri sui obitum Fundatrix extitit Monialium nostri Ordinis in Armoricâ, ad vocatis ex Territorio Leodiensi, Leodio scilicet & Dionanto (undè Oppido à Carolo Audace Duce Burgundo vastato nostræ Moniales Huum venerunt) novem Monialibus à Beato Patre Joanne So-reth nostri Ordinis tunc Generali: quibus & ipsa spretis mundi pompis ag-gregari voluit emissâ solemnî profes-sione inter manus ejusdem Beati Patris anno Salutis 1467. ipso Annunciatae Virginis die. Vide Albertum Le Grand ex Ordine Sancti Dominici in ejus vitâ, Patrem nostrum Lezana tomo 4. An-nal. Ordin. nostri ad annum Christi 1427. Et nostrum Leonem à S. Joanne Christianissimi Regis Ludovici XIV. Ecclesiastem ordinarium in Delineat. Observant. Rhedonen. cap. 7. & lib. Vitæ B. Franciscæ d'Amboise.

SECTIO II.

Nobiles qui eodem modo in Conjugio castè vixerunt.

XXXV. IN illis ab omnibus recensentur Sancta Cecilia cum Sancto Valeriano, ut meritò illius, idest Sanctæ Cecilie corpus sub Clemente VIII. post tot anno-rum centurias illæsum & integrum re-per-tum sit. Sanctus Chrylanthus cum Dariâ. Sanctus Alexius cum Sponsâ suâ illis septemdecim annis quibus post peregrinationem in domo paternâ re-ceptus est, & vixit sub vili habitu, & uxorem ibidem à tempore nuptiarum perseverantem habens sub conspectu.
 XXXVI. Quibus addo Sanctum Julianum cum Basilissâ, de quibus ita Surius to-mo 1. 9. Januarii. Urgebatur Julianus à Parentibus uxorem ducere, sed Deo se, virginittatemque suam dum com-mendat, monetur ab Angelo acquies-

cere Parentum voluntati, nacturum se conjugem, cum quâ Virgo persevera-ret. Peragitur ergò nuptialis festivitas. in thalamum Julianus cum Sponsâ in-troducitur: Mox verò rosarum, lilio-rum odor, locum perfundit hyemis licet tempore: miratur Sponsa, & in-quirit undè tanta flagrantia? Respon-det Julianus odorem esse munditici virginalis, hortaturque ut florem hunc Deo acceptissimum velit secum servare illibatum. Illa hâc cœlesti suavitate cap-ta consentit. Cùm itaque castitatem vovissent subitò cubiculum lux per-fudit. Hinc Christus cum Sanctorum Choro, illinc Maria cum Virginibus: ortus exindè est cantus ex parte San-ctorum, *Vicisti Juliane, vicisti: Ex cho-ro quoque Virginum, Beata es Basilissa salutaribus montis consentiens.* Datusque est Juliano liber, in quo aureis scriptum litteris: *Julianus pro amore meo mundum consemnens, deputetur in numero eorum qui cum mulieribus non sunt coinquinati: Basilissa in numero Virginum, quarum Maria tenet Principatum.* Responde-runtque Chori *Amen.* Tunc duo An-geli duas coronas afferentes dextras junxere & in proposito confirmavere.

Sanctus Aurelius Martyr cum uxore sua, de quo ita Eulogius Præbyter, in ejus vitâ cap. 4. & 5. Quamobrem, inquit Aurelius ad Conjugem, primò omnium munditiæ & castitati studen-tes vacemus orationi, quo facilius ad reliqua Sanctitatis opera properemus. Fiat dehinc Soror quæ hactenus Con-jux fuit, & spretâ conglutinatione cor-porum cœnosâ, noverit mens præstan-tior, spretò carnis oblectamento perpe-tuæ incolumitatis producere germina, si quo modo digni reddantur Martyrii præmio. Suscipit lætantibus animis Mulier pium Viri consilium, gaudens. que multis modis in tam subitâ inspe-ratæ salutis oblatione: Hæc sunt in-quit, quæ semper optabam audire, vi-delicet ut carne morientes, vivamus spiritu, unum pariter effecti cum illo, sicut scriptum est, *Qui adheret Deo unus spiritus est.*

Frater Sancti Hilarii Episcopi Arela- tensis, de quo hic ita in Epist. ad S. Au-gustinum quæ præponitur libro ejus-dem Augustini de prædestinatione San-ctorum.
 E c 2

inopis
 nabilis
 D.
 Sephi
 SV
 an

Sanctorum. *Sciat sanctitas tua fratrem meum, cujus maxime causa hinc discessimus, cum matrona sua ex consensu perfectam Deo continentiam devovisse: unde rogamus sanctitatem tuam, ut orare digneris, quo hoc ipsum in eis Dominus confirmare & custodire dignetur.*

XXXIX.

De sorore quoque ejusdem Sancti Hilarii Sancta Pinteniola quæ fuit nupta viro illustri Sancto Lupo postea Episcopo Trecensi, cujus meminit Sidonius Apollinaris lib. 6. epist. 1. cujus acta habentur apud Surium die 29. Julii: & apud Baronium ad annum Christi 426. num. 22. constat, quod dicatâ Deo ab utroque de mutuo consensu castitate, continenter simul vixerint per septennium, quo expleto, amore vitæ perfectioris, se ab invicem separarunt, ac Sanctus quidem Lupus sub Sancto Honorato Cœnobii Lirinensis Abbate vitam monasticam excoluit, atque inde ad Trecensem Ecclesiam regendam assumptus, mirâ sanctitate effulsit.

XL.

Sanctus Pelagius postea Episcopus Laodicenus apud Theodoretum lib. 4. hist. cap. 13. ubi quod primo die nuptiarum, cum ipse juvenis sponfam duxisset juvenem, atque ut simul viverent continentiam suavisset cum eximie laudat.

XLI.

Presbyter quidam cujus meminit Sophronius in Prato spiritali cap. 108. qui etsi à parentibus uxorem accipere compulsus, non solum illecebrâ captus non est, quamvis juvenis esset, & legitime conjunctus uxori, sed etiam ipsam induxit ut secum castè ac pudicè viveret, & postea Clericus ac Presbyter ordinatus est.

XLVII.

Sanctus Ausbertus filius Siuvini cujusdam viri illustris, cum Sanctâ Angadrisinâ cujus Pater Rotbertus annuli Chlotarii Regis gerulus, qui simul deprecabantur omnipotentem Deum, ut voluptatum venena ab utriusque corde repelleret: Ipsâ præterea Angadrisinâ orando obtinuit, ut speciositas sua in deformitatem verteretur, quod cum divinitus factum Parentes agnovissent, nec Deo contradicere vellent, ex eorum assensu Ausbertus dissociabilem edidit libellum, ut sancta virgo Angadrisinâ non sua sed Domini

Sponsa vocaretur, ipse verò Ausbertus in Clericum atronatus est & obiit Episcopus Rothomagensis. Ita Molanus 14. Octobris ex Angrado & Breviaro Bellovacensi.

Theophanes qui cum ad sponfam nocte nuptiarum ingressus esset, & animi puritatem omni corporeâ voluptati anteponeret, tam pium ac efficacem in thalamo vel doctorem vel collocutorem se præbuit, ut sponfam continentia suâ sociam & fecerit, & retinuerit semper. Ita Canisius lib. 2. de Deip. cap. 11.

Sanctus Elzearius Comes cum Delphina conjuge in urbe Massiliensi: quibus non satis fuit virginitatis virtutem in aliis suspicere, sed & ipsi admirando consilio ducti, quoniam casti ad conjugium accesserant, suâ virginitatis florem nulli præterquam Jesu Nazareno offerre, consecrare, servare voluerunt: itaque sacram Ædem adire, suas preces Deo effudere, & post sanctissimum Christi corpus reverenter acceptum, flexis genibus, junctis manibus, erectisque in Cœlum luminibus & animis vota in hunc modum præcunte Elzeario discrete fecerunt: Domine Jesu Christe à quo bonum omne & donum proficiscitur, ego peccator fragilis & infirmus, sine tuo speciali dono non possum castè & continentervivere, sed de tuo singulari adjutorio confidens, voveo & promitto tibi, & Sanctissimæ Matri tuæ, atque omnibus Sanctis, toto tempore vitæ meæ castè victurum, & virginitatem servaturum, quam huc usque tuâ benignitate in me custodivisti: atque hujus promissionis exequenda causâ, paratus sum quascumque afflictiones & pœnas atque etiam mortem ipsam perpeti. Ita Canisius loco citato, subdens: En tibi singularem professionis formulam, vel à veteribus acceptam, vel sapientissimè quidem excogitam, certè ab omni elatione & præsumptione alienam, sanctæ autem magnanimitatis referentem, ac illis demum pulchrè congruentem, qui Mariam & Joseph imitantes, ex mutuo consensu casti esse & conjuges manere volunt.

Quibus innumeri alii addi possunt, ut Beatus Themistagoras cum Beatâ Timo

Timo in vita Sancti Auxibii, Sanctus Galation cum Sancta Episteme Coniuge, nobilitatis, virginitatis, sanctitatis, & martyrii consorte apud Baronium. Finiamus cum Sancta Melania juniore ex Actis Melanie junioris apud Metaphrastem 31. Januarii & Surium tom. 1. Sanctus Vandrege filus Comes Palatinus sub Dagoberto Rege apud Baronium. Aprus cum coniuge sua apud S. Paulinum epist. 3. ad ipsum. Sancta Berthia cum Beato Guthlando ex nobilissima Francorum prosapia oriundi apud Molanum in natalibus Sanctorum Belgii 3. Januarii. Sanctus Mathurianus & Maxima uxor eius apud Victorem lib. 1. de Persecur. Vandalica. Sed ex his fati ad intentum nostrum.

SECTIO III.

Ex Plebeis etiam nonnulli.

XLVI. **N**equè hos Deus licet grossiores ad hanc gloriam Deus ineptos iudicavit: Nam præter Zachariam Calceatium cum Maria uxore sua in Menologio Græcorum: Evaristum opilionem item cum Maria: Sanctum Ammonium, qui post mortem uxoris factus est Anachoreta apud Palladium in Histor. Lausiacâ cap. 8. de quo S. Athanasius in vita Sancti Anthoni Abbatis, Cassianus collat. 14. cap. 7. meminit cuiusdam Rustici qui ferocissimum dæmonem, quem Sanctus Joannes Abbas de corpore obsessio precibus expellere non potuerat, ita sua præsentia perterruit, ut cum reverentissimâ ad nomen illius inclinatione discesserit, quod admirans Sanctus Joannes cepit ab eo vitæ & professionis rationem disquirere; à quo reverentiâ tam sollicitæ inquisitionis adstrictus, tandem didicit uxorem se parentum imperio compulsum, cum Monachum profiteri vellet, ante annos undecim accepisse, eamque nemine etiam nunc conscio, Sororis loco à se virginem custodiri. Quod cum audisset Sanctus Senex, tantâ est admiratione permotus, ut coram ipse publicè proclamaret, non immeritò dæmonem, qui se despexerat, illius non tolerasse præsentiam, cujus ipse virtu-

tem non solum in Juventutis ardore, sed ne nunc quidem sine discrimine castitatis auderet appetere.

Cum ergo horum non esset finis, XLVII. nos ipsi faciamus per illud memorabile, quod legimus apud D. Gregorium Turonensem de Gloria Confess. cap. 32. ubi sic ille: Duos fuisse apud Arvernum virum scilicet & puellam refert Antiquitas, qui conjuncti conjugio, non coitu, & in uno stratu quiescentes, non sunt ab alterutro polluti in voluptate carnali: Post multos verò annos cum eis esset latenter vita castissima, ex consensu pari vir tonsuratur ad Clericatum, puella verò Religiosum induit vestimentum: factum est autem, ut impletis diebus, puella migraret à sæculo: denique vir ejus præparatâ sepulturâ exhibuit corpusculum ad sepeliendum: Cumque eam in sepulchro recondideret, arcanum quod inter eos convenerat, elevatis manibus ad cælum pandit dicens. Gratias tibi rerum omnium Artifex, quod sicut mihi eam commendare dignatus es, ita tibi reddidi ab omni voluptatis cõtagio impolutam: at illa è sepulchro subridens, ait, sile, sile Vir Dei, quia non est necesse fatearis nostrum nemine interrogante secretum. Post hæc obteçtâ ðpertorio recessit. Non post multum verò tempus & ipse migravit à sæculo, sepultusque est in loco suo. Erat autem in una quadam Basilica, sed è diversis parietibus utrumque sepulchrum habebatur, & unum quidem ad Meridiem, alterum ad Aquilonem: mane autem facto inventa sunt pariter esse sepulchra, quæ usque hodie sic perdurant. Idcirco nunc Incolæ duos Amantes vocitant, & summo honore venerantur. Ita Divus Gregorius Turonensis.

SECTIO IV.

Illis eos succenturiamus qui post aliquem matrimonii usum, reliquum vitæ pudicitia destinarunt.

Cum & hi, quos à gustatâ aliquam- XLVIII
diu in matrimonio carnis voluptate
Ec 3

no pstr
gnabit
D.
Septi
SV
an

tate, sanctæ castitatis amor abstrahere potuit, verè sint Eunuchi Evangelici, qui se castraverunt propter Regnum cælorum, eos quidni illis aggregaremus, qui eadem voluptate prorsus abstinerunt? Scio equidem quod docet Tertullianus lib. priore ad uxorem, hos istis feliciores in eo, quia illud bonum semper habuerunt, verumtamen isti his fortiores, atque adeo ex eo capite gloriosiores, quia illud bonum cum labore invenerunt. *Magni enim hoc animi signum est*, inquit D. Hieronymus epist. 14. quæ est ad Celantiam, & *perfecta virtutis indicium, renunciare subito experie voluptati, fugere notas carnis illecebras, & calentis adhuc ætatis flammam fidei ardore restringere.*

XLIX. Inter hos spectabiliores fuere Isaacus Commenus Imperator apud Volateranum lib. 23. Antrop. qui susceptâ ex conjugio suo prole unâ, pactus est cum Imperatrice, quamdiu illam eis Deus servaret, ab ulteriori matrimonii usu abstinere, quod & fecere.

L. Sancta Heduvigis Polonia Regina, & Ducissa Silesiæ, cum Henrico, quæ postea quam aliquot pio Principi proles peperit, placuit uno animo, parique consensu de Episcopi consilio, & cum ejus benedictione, perpetuæ vorum continentia emittere, quam & deinceps Dei Spiritu corroborati, per triginta circiter annos simul servaverunt. Vide Surium ad 15. Octobris.

L.I. Antigonus & Euphrasia Theodosii Senioris Imperatoris Coztanei, & consanguinei, ac Sanctæ Euphrasiæ Virginis, Carmeli nostri syderis Parentes inclyti, quam cum Deo piis eorum votis annuente procreassent, quo mens eorum liberius Deo & proximo vacare possent, consensu mutuo continentiam perpetuam voverunt, in eoque statu animis quidem conjuncti, corporibus verò separati, sub eodem tamen tecto, anno uno exacto Antigonus piis operibus plenus ad meliorem vitam translatus est: Ita noster Lezana in Annalib. nostri Ordin. tomo 2. Surius tomo 2. & Breviarium nostrum ad 13. Martii in festo Sanctæ Euphrasiæ eorum filia.

L.II. Sanctus Leontius postea Episcopus Burdegalensis cum Placidina uxore ex Imperatorio Arcadii sanguine, De qui-

bus ira Venantius Fortunatus lib. 1. in laudem Leontii.

*Cogor autem etiam Placidina paucare ferre,
Quæ tibi tunc Coniux, est modò chara Soror.*

Quibus annexo Alchymiam Sororem ejusdem Placidinæ cum Apollinari viro suo apud D. Gregorium Turonensè lib. de Glor. Martyr. cap. 65. ubi agit de Sancto Martyre Antoliano.

Sanctus Franciscus à Borgia ex Duce Gandiæ Societatis Jesu Religiosus, ac demùm illius Generalis ordine tertius, à Sanctissimo Domino nostro Clemente Papa X. fastis Sanctorum solemniter adscriptus: pro quo vide Ribadenciram ejusdem Societatis in vita ejus. Et hæc de Imperatoribus, Regibus, Principibus & Dynastis.

Inter Nobiles, Sanctus Aquilinus postea Episcopus Ebroicensis in Gallia, de quo ita Audoenus in ejus vita. *Quæritur ei uxor nobilitati ejus congrua, invenitur, ducitur, proles terrena primùm gignitur, ut postmodùm cœlestis procreetur: sentitur carnalis amor, ut eo propudiatu spiritualis ferventius sentiat, quemadmodum pueri cibo solido degustato ubera respuunt: tandem reversus ex bello contra Barbaros, qui fines Regni Francorum intestabant, ad quod accitus fuerat à Clodoveo Rege cum cæteris Urbium præfectis, in tantum deinde profecit Christi amorem, ut ipse ejusque Coniux, animis conjunctis sub uno tecto manere constituerint deinceps carnali commercio separati. Impendunt etiam sua post se, & ut perfectum sit castitatis sacrificium, elargiuntur res suas pauperibus, ut transeat in holocaustum. Denique adeo corpora sua jejuniis & vigiliis exarabant, ut ipsis quoque Monachis, & Crucis habitum gerentibus, nihil eos cadere parasset. Vide Surium ad 19. Octobris.*

De muliere nobili Lypomanus in vita Sancti Francisci. Alio quoque tempore, inquit, mulier quædam nobilis Deo devota, cui vir erat crudelis & in servitio Dei adversarius, venit ad sanctum, ut suum & explicaret dolorem, ac remedium postularet: cui expostulanti, vade, inquit vir sanctus, cum

cum pace ad virum tuum, & dic ei ex parte Dei & meâ quod nunc est tempus clementiæ, postea æquitatis, & indubitanter expectâ consolationem. Benedictione acceptâ revertitur mulier, invenit virum, nunciat verbum: Quid inde? Cecidit super eum Spiritus sanctus, & totus mutatus in novum hominem, sic responder; Domina serviamus Domino, & salvemus animas nostras. Suadente igitur uxore pluribus annis cœlibem vitam agentes, eodem die ambo migraverunt ad Dominum.

LVI. Sancta Athanasia cum Andronico cives Antiocheni tempore Theodosii magni Imperatoris non omittendi. Hi cum filios ex matrimonio suscepissent, eosque Deus satis pueros ad astra vocasset, unanimi assensu, re familiari venditâ, pecuniâque in pauperes distributâ, Alexandriam profecti seorsum per duodecim annos monasticam vitam egerunt, hinc sub sancto Daniele in Monasterio Scerhe, illa, mentito sexu in Monasterio Tabesionitarum sub Sancto Pachomio. Quo elapso tempore, Andronicus Jerosolymam profectus sacra loca visendi gratiâ, illuc etiam Athanasia, nihil tamen de viri profectioe sciens, se contulit Monachi habitu induta; quæ in virum offendens ipsum agnovit, non tamen ille ipsam, simulque Jerosolymam silentium quod sibi indixerant servantes, profecti sunt, & inde Alexandriam unâ redierunt: ubi illa Andronicum ad simul cõhabitandum invitavit, cui ille (quam semper pro Monacho habebat) consentiens, simul cum eâ aliis duodecim annis in eadem cellâ habitavit, nec unquam (tam cautè castèque agebat Athanasia) deprehendere potuit Andronicus nisi post mortem fuisse mulierem, multo minus uxorem suam. Ita noster Didacus Coria in Elucidar. Ord. Carmelit. lib. 9. cap. 4. & noster Marcus Alegre à Cassanate in Paradiso Carmeliticis decoris anno Christi 519.

LVII. His adungere lubet: unum è domesticis non minus illustre Sancti Ansfridi Comitiss Huenensis, quod oppidum est primarium ditionis Leodiensis, quem ad virtutem suo exemplo perduxit conjux Sancta Hilswindis Marchio-

nis Franchimontani filia, matrona moribus præstantissima, quam, inquit P. Fizen in hist. Ecclesiæ Leodiensis lib. 7. sect. 10. ad ann. 985. non conjugii illecebræ, non dignitatis splendor abduxit à certâ honesti prosecutione, cujus primæ deliciæ erant divina contemplari, suavissimas cum Deo miscere sermocinationes. Silentio noctis à viri latere consurgens ad Ædem sacram se proripiebat, ubi ante fores clausas, in terram corpus abjecta, mentem attollebat in Deum, cum quo suavissimis suis frueretur deliciis: sed quo pium obturbaret institutû demon ardens invidiâ, virum per quemdam familiarem in zelotypiam protrudere conatus est, quasi illa tenebrarum beneficio clam ad turpitudines suas tenderet. Experimentum tamen prius facere, quàm credere voluit Ansfridus. Ergo proximâ nocte subducentem se de more Hilswindem suspensio gradu subsequitur. Illa quo se longius ab omni arbitro credebat, hoc liberius ante templum, sub Sambuci tegmine in terram provoluta, cœlorum penetrabilibus animam inferebat, & cum immortali Sponso deliciabatur. De quo, ut Ansfridus ambigere non posset, ecce videt Cœlum discedere, & demissâ ingenti luce Hilswindem non modico tempore spatio perfundi: Quod spectaculum Ansfridum inexpectatâ voluptate demulsi, conjugisque admirationem excivit, & teneriorem deinceps, ut par erat amorem, pœnas ab illo Sycophantâ repetiturus, nisi intercessisset Hilswindis. In foemina potestatem deinceps totus transit Ansfridus, ejus exemplis ac fermè arbitrio in omnem recti rationem rapi cœpit tam incenso studio, ut post primam prolem Benedictum nomine, exosus cum conjugere rerum humanarum inanitatem, ex communi consilio perpetuo continentiæ voto se illigant: quoque magis expediti liberiore mentis volatu ferrentur in divina, terrenarum opum sarcinam constituerunt deponere, Comitatum suum Huensem Deipate Mariæ & D. Lamberto Martyri Ecclesiæ Leodiensis Tutelaribus elargiti: quam donationem Otto Imperator diplomate confirmavit nonis Junii anno 985.

indictione

indictione 13. ita Chapeauville in hist. Leodiensi tom. 1. in Norgero 46. Episcopo.

L.VIII. Inter plebeios & populares occurrunt primò parentes Sancti Francisci de Paulà Ordinis PP. Minimorum Institutoris, Jacobus Martotilla cum Marià de Castrosufcaldi: qui statim à susceptrà cœlitus meritis Sancti Francisci Seraphici post longam sterilitatem prole tam illustri, convenerunt ut deinceps ab ulteriori congressu abstinerent, quod & voto promiserunt.

LXIX. Sanctus Ilidorus Agricola Patronus Matritensis à Gregorio XV. cum SS. Ignatio, Francisco Xaverio, Philippo Nerio Congregat. Orator. Fundatore, & Theresia Ordinis Carmelitarum filia & Congregationis Discalceatorum in eodem Ordine matre solemniter canonizatus.

LX. Ex nostratibus autem damus sanctam Mariam d'Oignies vico Patris ac Diœcesis nostræ Leodiensis inter Sambrim & Mosam. Hæc annos vix quatuordecim nata, cogentibus parentibus nupsit cuidam Joanni, sed non tam nupta dicenda quàm vidua: siquidem cum aliquamdiu cum marito vitam vixisset à sanctitate admirabilem, eum adduxit, ut quam hætenùs habuerat uxorem, deinceps habere ceperit ex divino instinctu, ut Ioseph Mariam, idest commendatam, quod adeò sibi probari testatus est Christus, ut Mariæ promiserit, eo quod castitatis amore, transituræ valedixissent voluptati, nobilius olim ac suavius in cœlo cum viro suo connubium: sunt qui virginitatem servasse volunt, sed hoc certius. Nam Cardinalis Vitriacus solius continentiæ meminit, virginitatem proculdubio apertius expressurus, si res ita habuisset: nam nec ignorare potuit, quia diu illi à Confessionibus fuit, nec celare debuit, quia res ab illà gestas adeò studiosè perquisivit.

LXI. Quàm gloriosa ergo D. Iosephum circumstat corona, quam Principum insignia, Regum sceptræ, Imperatorum ferta, aliorumque cujusvis status & conditionis magna constituunt continentium agmina. Audiant infelices illi, qui nullo matrimonii fœdere, solà illiciente libidine, illicitis se commix-

tionibus polluant: Ecce beati illi conjugum Greges, Candidatorum phalanges, quanquam ætate florent, à licitis amplexibus Christi causâ, Iosephi & Deiparæ exemplo, se abstinentes, æstum ferventis adolescentiæ Religio- nis ardore superarunt, ignem igni extinxerunt, & triumphales coronas meruerunt: nam ut spirituales Salamandre in igne non ardentes, in voluptatum copiâ carnis pruriginem cohibentes, apud fluvium sitientes, inter epulas elurientes, timoris Dei clavis suam carnem confixerunt.

CAPUT IX.

Quomodo universitas Conjugatorum aliquo etiam modo Divi Iosephi & Deiparæ Virginis continentiam imitari poterit?

UM matrimonii usum quantumvis temperatum inseparabiliter comitetur delectatio omnium vehementissima,

certum est, ut & secundo Ethicor. c. 11. docet Philolophus, immò & ipsa experientia, quod ex eius frequentatione augetur libido, crescatque concupiscentia. Quod cum ita sit, magna sanè virtus est eorum conjugatorum qui matrimonio utuntur, quod tamen in eo ita delectationem copulæ moderentur, ut aliquando urgente licet istâ concupiscentiâ, pruriente istâ libidine, sic ut præfertur viribus aucta, ab eâ se contineant ex motivo virtutis, ut fecit Tobias cum Sarâ castâ conjugæ suâ, qui ambo coram Domino corda sua expandentes, ita aiebant: Ille quidem *Domine tu scis quia non luxuria causâ accepisti hanc sororem conjugem, sed solâ posteritatis dilectione, in qua benedicatur nomen tuum in secula seculorum.* Tobias c. 8. Illa verò ibidem cap. 3. *Tu scis Domine quia nunquam concupi vi virum & mundam servavi animam meam ab omni concupiscentiâ, &c. virum autem cum timore tuo, non cum libidine meâ consensu accipere.*

Idem quoque observare licet in Patre